

YUCOM Komitet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija
Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com www.yucom.org.rs

Govor mržnje u Srbiji

Ovaj broj podržan je od
National Endowment for Democracy

Newsletter No.3

Govor i akti mržnje u medijima i protestima Pokreta 1389 zbog hapšenja haškog optuženika Radovana Karadžića

Državni organi Republike Srbije 20. jula 2008. godine objavili su da je uhapšen haški optuženik i nekadašnji predsednik Republike Srpske **Radovan Karadžić**.

U štampanim medijima, koji se u Srbiji neosnovano nazivaju tabloidima, a zapravo se radi o propagandnom materijalu određenih centara moći koji imaju veoma velik tiraž, poput *Pravde*, *Kurira*, *Glasa javnosti* i drugih, već 21. jula 2008. godine, pojavili su se napisi koji su glorifikovali zločine za koje je Karadžić optužen, kao i samog Radovana Karadžića, a o načinu Karadžićevog skrivanja, najveći deo medija je govorio sa ushićenjem i krajnje afirmativno. Razlozi zbog kojih je Radovan Karadžić optužen, težina zločina koja mu se stavlja na teret svesno je u potpunosti zanemarena i slučaj Radovana Karadžića je iz ratnozločinačke kriminalne sfere prebačen u patriotsku priču senzacionalističkog karaktera sa primesama politikantstva.

Napisi u ovim visoktiražnim medijima, bombastičnih naslova i kratkih senzacionalističkih sadržaja, proizveli su očekivani efekat. Mirno hapšenje Radovana Karadžića (koji se skrivao više od deset godina) po odredbama pozitivnih zakona proizvelo je tek naknadne tenzije u srpskom društvu koje su nesumnjivo bile dirigovane, ali i nedovoljno dobro kontrolisane od strane vlasti. Vlast se nije energično suprotstavila protivzakonitom ponašanju određenih grupa koje su dovodile u pitanje sam čin zakonitog hapšenja i izručenja Haškom tribunalu Radovana Karadžića, ne krijući da odobravaju zločine za koje je Karadžić optužen. Tako su pojedini mediji, direktno ili kroz prenošenje izjava pre svega predstavnike Srpske Radikalne stranke i ultra-desničarskih pokreta, podsticali porast ne samo tenzija, nego su pozivali na pobunu protiv zakonitih odluka vlasti, s tim što su vlasti sasvim neadekvatno ovu pobunu protiv zakona legitimisali kao „protest“. Tako su započeli prvi „protesti“, od strane ultra-desničarskih organizacija, koje je predvodila organizacija koja sebe naziva *Narodni pokret 1389*, a „protest“ je nazvan „*Za odbranu Srbije, protiv Haga*“.

YUCOM

Komitet pravnika za ljudska prava
Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25
e-mail yucomoffice@gmail.com; www.yucom.org.rs

Već ovi „protesti“ su bili veoma nasilni (prebijeno je nekoliko novinara i fotoreportera, od kojih je snimatelj *TV B92* zadobio teške telesne povrede), ali se nasilje nije ispoljavalo samo tako, nego i verbalno slanjem neskrivenih poruka mržnje, diskriminacije i netolerancije, pravdanjem zločina i pozivanjem na nasilje. Mediji su ove „proteste“ uglavnom pratili neutralno, u skladu sa dominantnom politikom, kao da se radi o legitimnom negodovanju protivnika Haškog Tribunala, dok je nekoliko pisanih medija otvoreno podržavalo ove nasilničke skupove.

Kurir 26.07.2008. godine

Kurir, 23.08.2008.godine

Uzima vodu čita vladiku Nikolaja
Večernje novosti 24.07.08

Prateći pojave govora mržnje, YUCOM je odmah ukazao da napetost - koja je postajala sve evidentnija - može da eskalira i u nasilje, odnosno zločin iz mržnje kao posledicu govora mržnje iznošenog i prenošenog putem medija. Najava održavanja „velikog mitinga podrške Radovanu Karadžiću“ u organizaciji *Srpske Radikalne stranke* bila je, po mišljenju YUCOM-a, razlog za alarm i za intervenciju od strane države. Na najavljenom i odobrenom mitingu *Srpske radikalne stranke* 29. jula 2008. godine, došlo je i do nasilja i do uništavanja imovine, čemu su nesumnjivo doprineli „zapaljivi govori“ učesnika mitinga. Po oprobano obrascu od 21. februara 2008. godine (protestni skup povodom proglašenja nezavisnosti Kosova) određene grupe razbijale su izloge, uništavale radnje i napadale policiju, nakon čega je i policija interevenistala.

Gadali policiju kamenicama: Grupa huligana sprečila najavlvenu protestnu šetnju

Nekoliko nedelja kasnije, jedan od učesnika demonstracija preminuo je od posledica povreda zadobijenih u obračunu sa policijom, a bilans „protesta“ je da je povređen 51 policajac i 23 demonstranta. YUCOM je početkom avgusta, zajedno sa velikim brojem nevladinih organizacija, kao i političkih stranaka, oštro osudio nasilje, zahtevao od policije da podnese izveštaj o događajima na mitingu, te da li je došlo do prekomerne upotrebe sile i još jednom se javno založio za uvođenje krivičnih dela **govora mržnje** i **zločina iz mržnje**¹.

¹ Model zakona koji je YUCOM izradio u saradnju sa članicama Koalicije protiv diskriminacije krajem februara 2008. godine.

I pored očiglednog talasa nasilja koji je pratio miting Radikala, organizacija koja se naziva *Narodni pokret 1389*. uz „blagoslov” Ministarstva unutrašnjih poslova, nastavila je sa svakodnevnim „protestima” u znak podrške haškom optuženiku Radovanu Karadžiću pod nazivom „Za odbranu Srbije, protiv Haga”. Ti protesti se kontinuirano održavaju i danas, a stav ne samo državnih organizacija, nego i velikog broja nevladinih organizacija, pa i onih koje se bore za ljudska prava, je da ne treba obraćati pažnju na ovu marginalnu grupu ljudi i pridavati im značaj koji nemaju. Stoji činjenica da ova sve manja grupa ljudi zaista nema onu udarnu moć koju je imala prilikom proglašenja nezavisnosti Kosova ili tokom velikog mitinga podrške Radovanu Karadžiću, kad je izbio nasilje, ali stav YUCOM-a da, bez obzira na brojnost, ova grupa svakodnevno maltretira sve one koji se po njma smatraju izdajnicima srpstva i srpskih nacionalnih interesa, te da u tom smislu na takvu vrstu agresije treba reagovati bez obzira na broj. Iskustvo je pokazalo da taj broj, ukoliko je potreban određenim centrima moći ili samoj državi, u određenom trenutku može da se poveća i da ne treba stvarati iluziju da je protivzakonito ponašanje dozvoljeno, bez obzira koliki broj ljudi ga podržava. Stav YUCOM-a je da je govor mržnje opasan bez obzira koliko ga ljudi praktikuje, kao i da se o govoru mržnje radi uvek kad se brani ratni zločin i kad se oni koji se zalažu za kažnjivost proglašavaju moralnim otpadnicima društva i demonizuju se do mere ugrožavanja njihove osnovne bezbednosti. Posebno je opasno što se ovi skupovi mržnje u ime demokratije i slobode ispoljavanja stava obezbeđuju od strane policije, te se tako građanima šalje poruka da je dozvoljeno braniti zločin, te da je odbrana zločina legitiman politički stav.

Na sajtu organizacije *Srpski Narodni Pokret 1389*, na kojem ne postoji impresum ili ime lica koje bi bilo odgovorno za rad organizacije, poziva se na svakodnevna okupljanja uz direktnu upotrebu govora mržnje:

„Organizacioni odbor akcije podrške Radovanu Karadžiću poziva srpski narod i sve srpske prijatelje da se priključe protestima zbog sramnog i izdajničkog hapšenja prvog predsednika Republike Srpske i Srpske demokratske stranke i jednog od simbola opstanka srpskog naroda na prostorima Bosne i Hercegovine.

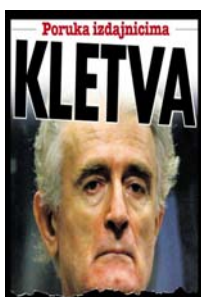
Svojom junačkom borbom srpski narod je uspeo da dobije svoju Republiku i obaveza svih nas je da tu zajednicu sačuvamo, odbranimo i jednog dana pripojimo matici. Moramo biti potpuno svesni činjenice da se naš narod nalazi u neprijateljskom okruženju koje krajnje otvoreno pretenduje na srpske teritorije, i koje je, nažalost, u velikoj meri potpomognuto upornom aktivnošću raznih domaćih vladinih i nevladinih organizacija na uništavanju nacionalne sloge i identiteta. Njihova je namera da narod dovedu u stanje apatije i na taj način konačno razbiju Srbiju, a da ono što od nje ostane pretvore u marionetsku banana-republiku pod plaštom Evropske unije.“

Medijska slika povodom hapšenja i izručenja Karadžića ICTY se iz jula meseca prenela i na avgust 2008. godine. U napisima u dnevnoj štampi nastavljena je glorifikacija zločina za koje je Karadžić optužen.

Komitet pravnika za ljudska prava

Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25
e-mail yucomoffice@gmail.com; www.yucom.org.rs

Kuriri 6.08.2008.godine

Pravda 12.08.2008. godine

U tome su naročito prednjačili dnevni listovi *Kurir* i *Pravda*, a u *Večernjim novostima* je u periodu od 3.08 do 16.08.2008. godine, izlazio krajnje afirmativan feljton o Radovanu Karadžiću pod nazivom “*Radovan Karadžić od mita do Haga*”.

Nužno je konstatovati da za razliku od početka 2008. godine, kada je navedeni talas nasilja bio pravdan i podržavan čak i od većine tada vodećih srpskih političara, s obrazloženjem da je gnev naroda opravdan „kad se radi o otimanju srpske teritorije“ nakon formiranja nove Vlade u julu 2008. godine, to se nije desilo povodom slučaja mitinga podrške Radovanu Karadžiću, koje je većina predstavnika novoformirane vladajuće koalicije u Srbiji osudila. Međutim, vladajuća koalicija je ne samo ćutke prelazila preko činjenice da su ovi skupovi pravno nedopušteni jer se zalažu za protivzakonito ponašanje države, da imaju „nasilnu fizionomiju i karakter“, nego je i u očiglednom neznanju ili nesnalaženju, a u ime demokratije i slobode izražavanja stava skupove uredno obezbeđivala i obezbeđuje uz pomoć policije.

Jedina reakcija koji su ovi skupovi pristalica nekažnjivosti za ratne zločine izazvali od strane vlasti, usledila je tek krajem novembra 2008. godine, kad se javnosti obratio gradonačelnik Beograda **Dragana Đilasa** koji je negodovao jer se njima svakodnevno blokira Beograd i izaziva kolaps saobraćaja u prestonici. Tim povodom, gradonačelnik Beograda je krajem novembra 2008. godine uputio pismo **Ivici Dačiću**, zameniku predsednika Vlade i ministru unutrašnjih poslova u kojem navodi: „Već nekoliko meseci grupa ljudi, čiji broj retko prelazi trideset, svakodnevno blokira saobraćaj u centralnim beogradskim ulicama. Pošto ih nema dovoljno ni da pokriju celu širinu ulice, saobraćaj blokiraju tako što šetaju i svi zajedno nose jedan jedini transparent. Zbog toga stotine hiljada Beograđana provodi dodatno vreme u kolima i vozilima javnog prevoza. Pošto policija ne reaguje na ovakvo ponašanje, dolazimo u apsurdnu situaciju da dvomilionski grad postaje talac nekoliko desetina ljudi.“ Međutim, gradonačelnik Beograda, **je propustio da pozove nadležne državne organe da zabrane i spreče okupljanja koja su suprotna tekovinama demokratskog društva**, i koja su u više navrata dovele do nasilja i pretnji nasiljem, kao što je to bio slučaj sa napadom na **Sonju Biserko** i **Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji** ili pretnjama upućenim agenciji Beta. Neimenovani organizatori svakodnevnih protestnih šetnji u centru (odnosno neimenovani članovi *Narodnog pokreta 1389*) saopštili su povodom ovog pisma gradonačelnika, da gradonačelnik Đilasa vrši pritisak na MUP da zabrani te proteste, ali su dodali da će oni svoje proteste nastaviti.

Demonstranti su sa svoje strane bili nezadovoljni kako o njihovom „protestu“ izveštavaju mediji, pa su posebno svoje nezadovoljstvo izražavali napadajući RTS kao javni TV servis i generalnog direktora RTS-a **Aleksandra Tijanića**. Prilikom jedne od tih protestnih šetnji (23. septembra 2008) Generalni direktor RTS-a Aleksandar Tijanić je čak i primio „delegaciju protesta”

YUCOM

Komitet pravnik za ljudska prava

Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 44 25
e-mail yucomoffice@gmail.com; www.yucom.org.rs

i tom prilikom im je obećao da će ova ...,greška biti ispravljena”..., te da će RTS preuzeti na sebe obavezu „praćenja” ovih „protesta”.

Fotografija A. Tijanića sa organizatorima „protesta” objavljena na sajtu 1389, www.protest.blog.co.yu

Osim protiv RTS-a, grupa koja sebe naziva *Narodni pokret 1389* je ispred Predsedništva Republike Srbije u više navrata protestovala protiv Predsednika **Borisa Tadića**, Kancelarije za pridruživanje Evropskoj uniji, Ministarstva inostranih poslova, Ministarstva odbrane i sedišta pojedinih političkih stranaka. „Mete” protesta bili su i strane ambasade i kulturni centri, novinske agencije i drugi mediji, ali i branitelji ljudskih prava. Svi su optuživani za izdaju, antisrpstvo, antipatriotizam, fašizam. YUCOM će u ovom izveštaju posebnu pažnju pokloniti napadima na branitelje ljudskih prava i novinare, kao objekte napada ove samozvane patriotske grupe, jer niti su mediji o tome izveštavali, niti su državni organi smatrali za shodno da pruže bilo kakvu vrstu podrške ili zaštite onima koji su stalna meta napada jer ne pripadaju dominantnoj političkoj opciji i koji se zalažu za kažnjivost i pravdu za žrtve.

Prvi akt mržnje od strane ove grupe protiv branitelja ljudskih prava bio je usmeren protiv *Fonda za humanitarno pravo* i **Nataše Kandić**, koju su organizatori predstavili kao „*agenta nacističkog Gestapoa*”. U protesnoj šetnji do prostorija Fonda, 15. avgusta 2008. godine, Nataša Kandić predstavljena je kao zloglasni nacistički vođa **Himler**, operativni vođa proterivanja Jevreja pre i tokom Drugog svetskog rata. Uz parole „Imaju li i Srbi ljudska prava”, kukaste krstove, slike Nataše Kandić u nacističkoj uniformi, koju su nosili kroz ceo grad, organizatori skupa su došli i do prostorija *Fonda za humanitarno pravo*. O ovom događaju mediji nisu izvestili, tako da je rekonstruisan sa sajta Pokreta 1389.

Plakati i fotografije Nataše Kandić u kojoj se predsednica Fonda za humanitarno pravo poistovećuje sa Himlerom preuzete sa veb stranice Pokreta 1389.

Poslednjeg dana septembra 2008. godine, pedesetak pripadnika *Pokreta 1389* organizovalo je „protesnu šetnju“ od Trga Republike do prostorija *Helsinškog odbora za ljudska prava* kako bi

Komiteo pravnikaa za ljudska prava

Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 44 25
e-mail yucomoffice@gmail.com; www.yucom.org.rs

predsednici Odbora **Sonji Biserko** predali protestno pismo, kukasti krst i kartu Srbije. Uzvikujući „Kosovo je Srbija, ne treba nam Unija“, uz salve zvižduka i lupanje po vratima Odbora, demonstranti su pozivali Biserko da izađe i primi „poklon“. „Protestanti” su se najpre, 71. dan zaredom, okupili na Trgu republike ispred transparenta podrške Radovanu Karadžiću, i „protestnog govora” u kom je Sonja Biserko nazvana „*saradnikom okupatora*“ i „*mržiteljem svog naroda*“. Time se ovaj protest, koji je bio prepun govora mržnje pretvorio i u *nasilje iz mržnje* kroz neposrednu ličnu pretnju Sonji Biserko ali i ostalim članovima Helsinškog odbora. O slučaju Sonje Biserko, već je bilo reči u prvom broju Newsletter-a „Govor mržnje”.

Fotografija sa protesta
„Za odbranu Srbije, protiv Haga”
u organizaciji Narodnog pokreta 1389
objavljena na veb stranici dnevnog lista „Danas”

Plakat Pokreta 1389. sa pozivom
na svakodnevne proteste

Tim povodom, 30. septembra 2008. godine, YUCOM i *Žene u crnom* su uputile **pismo solidarnosti** sa Sonjom Biserko, koga je istog dana podržalo više od 30 nevladinih organizacija, povodom vandalskog napada na *Helsinški odbor* od strane nasilničke grupe koja sebe naziva *Pokret 1389*. Tražeći prijem kod predsednika Srbije Borisa Tadića i ministra unutrašnjih poslova **Ivice Dačića**, nevladine organizacije su takođe pozvale državne organe da konačno počnu da poštuju Ustav i zakone ove zemlje i da prestanu da tretiraju pravna pitanja kao ideološka i politička i da u skladu sa Ustavom i zakonima ove zemlje, što podrazumeva i ratifikovane međunarodne dokumente, da konačno počnu da primenjuju odredbe koje se odnose na zabranu rada i delovanja onih organizacija koje u svom radu promovišu ideje mržnje, diskriminacije, rasizma i svih drugih oblika netolerancije i mržnje, i to bez politikantskih kalkulacija i špekulacija.

Povodom ovog događaja saopštenjem je reagovala *Liberalno demokratska partija*, koja je takođe pozvala državne organe da preduzmu mere protiv grupe nasilnika koji su upali u prostorije *Helsinškog odbora za ljudska prava u Srbiji*. LDP, između ostalog, ukazuje da: „...Već mesecima beogradskim ulicama teror širi grupa od nekoliko desetina pristalica Radovana Karadžića, koji su danas izvođenje neuspešnih performansa pretvorili u otvoreno fizičko nasilje“. Reakcija na napad, kako ističe LDP, „... treba da dođe od najviših državnih organa, političkih stranaka i medija...“.

Zaštitnik građana Republike Srbije, **Saša Janković**, uputio je ovim povodom 2. oktobra 2008. godine, upozorenje javnosti da su organizatori „protesta” „Za odbranu Srbije, protiv Haga” prešli liniju koja razdvaja sukob mišljenja svojstven demokratiji od pretnji nasiljem.

Fotografija Saše Janokovića preuzeta sa veb stranice
Zaštitnika građana www.zastitnik.gov.rs

I pored toga, svakodnevni mitinzi „Za odbranu Srbije, protiv Haga” u organizaciji *Pokreta 1389.* su se nastavili. Vremenom se i broj učesnika smanjio na oko 30. Iako je policija svakodnevno obezbeđivala ovaj miting u pokretu, između ostalog i zaustavljajući saobraćaj u glavnim beogradskim ulicama, čime su maltretirani i građani Beograda, vremenom se stekao utisak da je policija ta koja štiti pripadnike i učesnike ovog mitinga, a ne one koji su neposredno ugroženi od samih demonstranata.

Učesnici protesta, govor mržnje prema braniteljima ljudskih prava, često nastoje da prikriju kroz svoj stav da Srbija ne treba da uđe u EU, što dodatno dovodi do zabune da se radi o legitimnom političkom stavu, jer je pravo svakog da ima sopstveni stav i o EU i ulasku Srbije u Uniju. Zato treba naglasiti da evroskepticizam kao takav ne predstavlja govor mržnje, ali ukoliko se za Evropsku uniju iznese da „...EU funkcioniše isto kao satanistička ili sajentološka sekta – nema nikakve razlike! Da bi se izradio samo nacrt zakona u EU i definisala njegova primena, angažuje se oko 62 000 ljudi. To otkriva gde se zapravo vrši zakonodavstvo u EU: u komitetima, iza zatvorenih vrata, daleko od očiju javnosti. Zakone ne donose nacionalni predstavnici, već tzv. „ekspertske i savetodavne grupe“, tzv. „*komisijski komiteti*“ kao što je to kod nas npr. *Helsinški odbor*. Na taj način, politiku EU vodi mala grupa ljudi kojoj odgovaraju korumpirane i ucenjene nacionalne elite (kao što je to kod nas već slučaj), a tolika birokratska kompleksnost, toliki broj angažovanih ljudi i navodnih stručnjaka treba samo da zakomplikuju proces donošenja zakona i odluka, da ga učine nejasnim i nedostupnim javnosti. Realnu vlast u Srbiji imaju *Sonja Biserko, Nataša Kandić, Biljana Kovačević-Vučo, Sonja Liht*, ostalo je korupcija i strah naših političara za sopstveni život, i najobičnija šminka! „Neprijateljski entitet kojim upravlja korumpirana izdajnička klasa – to je danas EU!“ „EU vodi rat, kulturni i demografski rat ... sa ciljem da uništi nacionalne države i zameni ih imperijom kojom upravljaju samopostavljene birokrate. Ovo podržavaju lokalni političari radi uvećanja sopstvene moći“ ili zbog ucene. „EU navodi nacionalne elite na izdaju naroda kojima su se zakleli da će ih štititi“. EU je diktatorska i imperijalna tvorevina koja svoje terorističko delovanje projektuje u sve narode, grupacije i pojedince koji to ne prihvataju i koji se tome suprotstavljaju braneći slobodu! EU i NATO su terorističke tvorevine, i u tom ključu treba razumeti njihove optužbe nas za nacionalizam i fašizam – oni nas optužuju za svoja sopstvena zlodela. EU je tamnica naroda, birokratski monsturni, orvelovska država, koja ideje kao što je „promovisanje mira“ ili „slobodne trgovine“ koristi kao paravan za golo preuzimanje vlasti, uništenje nacionalnih država i diktaturu! Zato ne EU!...“ (govor jedne od učesnica „protesta“ od 15. oktobra 2008) onda to predstavlja govor mržnje koji se bazira na najnegativnijim stereotipima i predrasudama pre svega o braniteljima ljudskih prava koje se zalažu za ulazak u EU, a pre svega za poštovanje standarda i vrednosti na kojima se zasniva EU.

YUCOM

Komiteo pravnikaa za ljudska prava

Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25
e-mail yucomoffice@gmail.com; www.yucom.org.rs

Učesnici „protesta” u više navrata su pokušali da, uprkos policijskoj zaštiti na ulazu, nasilno uđu u prostorije novinske agencije *Beta* sa zahtevom da novinari dolaze na njihova okupljanja i o njima izveštavaju. Međutim, 25. oktobra 2008, policijski kordon koji je obezbeđivao ulaz ove novinske agencije propustio je delegaciju „protesta“ koja je uspela da uđe u prostorije *Bete*, pri čemu su fotografisali zaposlene i predali protestno pismo u kojem izražavaju svoje nezadovoljstvo zbog načina na koji agencija *Beta* izveštava sa ovih „protesta”.

Fond za otvoreno društvo je napadnut 5. novembra 2008. godine, kada su ispred prostorija *Fonda* izvikivane parole „*fašisti*”, „*fašisti*”, „*Idite iz Srbije*” i dr., dok je prostorije *Fonda* i zaposlene štitio, po priznanju samih učesnika „protesta”, „... jak kordon policije”. „Ova fondacija je izvor mnogih zla u Srbiji. Ona je ispostava deklarisanog neprijatelja Srbije i borca za nezavisno Kosovo Džordža Soroša. Iz ove Fondacije se finansiraju sve druge antidržavne i antisrpske NVO poput Helsinškog odbora za ljudska prava Sonje Biserko ili *Fonda za humanitarno pravo Nataše Kandić*“ - rekao je voditelj protesta **Igor Marinković**, nastavljajući da širi govor mržnje prema braniteljicama ljudskih prava.

Učesnici „protesta” su 21. novembra 2008. godine, u pratnji policije upali u dvorište *Centra za kulturnu dekonaminaciju* i „protestovali” protiv „...*antidržavnog*”... delovanja **Borke Pavićević** i ove organizacije. Pošto su prethodno uz vriske i buku prozivali Borku Pavićević, ona je iznenađena i u prilično napetoj atmosferi bila zapravo prinuđena da komunicira sa učesnicima „protesta”.

Poslednji u nizu “incidenata” grupe koja sebe naziva *Narodni pokret 1389* bila je i blokada zgrade u kojoj se nalaze prostorije *Komiteta pravnika za ljudska prava*, i u kojima su se, u tom trenutku nalazili članovi YUCOM-a. Na sličan način na koji je izvršen napad na ostale organizacije za ljudska prava, 1. decembra 2008. godine, u pratnji policije, demonstranti su pred prostorijama, YUCOM-a uzvikivali parole mržnje i zastrašivanja i na kraju, u pratnji policije, pribili na vrata YUCOM-a pismo *Komitetu pravnika za ljudska prava-YUCOM-u i Biljani Kovačević Vučo*, optužujući ih za antisrpstvo i izdaju.

Povodom ovih napada, YUCOM u saopštenju upućenom medijima 2. decembra 2008. godine ističe da su „posetioci” posle polučasovnog urlanja ostavili pismo koje bi navodno trebalo da predstavlja podsećanje na ljudska prava Srba uz nekoliko nasumice odabranih izjava Biljane Kovačević-Vučo (uglavnom netačnih, ali zato u potpunosti nepismenih, koje očigledno treba da pokažu kreativni rukopis samih autora „citata”).

Predsednica YUCOM-a Bijana Kovačević-Vučo je glavna meta napada sadržanog u pismu Pokreta 1389.

Komitet pravnika za ljudska prava

Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 44 25
e-mail yucomoffice@gmail.com; www.yucom.org.rs

U zaključku pisma *Pokreta 1389*, ostavljenog YUCOM-u, između ostalog se navodi da „...**Kovačević-Vučo** uvek podržava parčanje Srpske države, te ne iznenađuje činjenica da Kosmet za nju ne predstavlja Svetu srpsku zemlju i srpske korene, već faktor destabilizacije u regionu. Da li će i Vojvodina postati još jedan faktor kog se treba odreći zarad stabilnosti u regionu?” zapitali su se neimenovani autori ovog pisma sa potpisom grupe 1389. Grupa huligana se zatim, predvođena policijom, razišla.

Zbog ove „posete” YUCOM je od državnih organa zahtevao da konačno preduzmu adekvatne mere protiv „nasilnika koji već mesecima maltretiraju građane Beograda, a naročito predstavnike nevladinih organizacija koje su već proskribovane u medijima “netransparentnih vlasnika i ‘Politici’”.

Saopštenje YUCOM-a povodom napada Pokreta 1389.

Ministru unutrašnjih poslova i premijeru Srbije YUCOM je postavio pitanje zašto policija daje podršku ovim nasilnim i pretećim skupovima koji se mesecima održavaju pod zaštitom države i to samo zbog toga što je država zakonito postupila i uhapsila Radovana Karadžića, optuženika za najmonstruoznije zločine protiv čovečnosti. YUCOM će o tome obavestiti glavnog tužioca Haškog tribunala, kao i relevantne međunarodne organizacije, a protiv nasilnika i predstavnika vlasti koji im obezbeđuju zaštitu kako bi mogli da prete neistomišljenicima – „izdajnicima” – podneće krivičnu prijavu. Vreme je da se ova država uprištovi, uprkos Deklaraciji o pomirenju, zaključuje se na kraju saopštenja. Pismo su podržali i *Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji*, *Centar za kulturnu dekontaminaciju* i *Inicijativa mladih za ljudska prava*.

Povodom ovog slučaja advokati YUCOM-a podneli su 4. decembra 2008. godine krivičnu prijavu protiv NN lica i policajaca koji su “navodno” obezbeđivali ovaj skup. Kako u Srbiji još uvek nema krivičnog dela zločina iz mržnje kao kvalifikovanog oblika krivičnih dela sa elementima nasilja, YUCOM je podneo krivičnu prijavu za krivično delo nasilničkog ponašanja.

Iako organizatori „protesta” na svom web sajtu stalno ukazuju da je reč o “nenasilnim protestima”, često sami sebe demantuju. Tako se na web sajtu ove organizacije, povodom 134 dana ovih okupljanja, tačnije 2. decembra 2008. godine ističe da su demonstranti otišli do sedišta LDP-a u Siminjoj ulici i uzvikivali parole “LDP fašisti”, “Narko mafija, Čedina je partija” i “Uhapsite

YUCOM

Komiteet pravnika za ljudska prava

Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25
e-mail yucomoffice@gmail.com; www.yucom.org.rs

Čedu”, te da su ” ...jake policijske snage sprečile delegaciju ‘Protesta’ da uđe u zgradu, a niko od predstavnika LDP **nije smeo da izađe napolje...**”, što najbolje govori o demonstraciji moći i zastrašivanja koje „protestanti” izražavaju prema drugima, a koji se nikako drugačije ne mogu označiti nego akti mržnje.

Slično se ponovilo i 3. decembra 2008. godine, kada su „protestanti” demonstrirali ispred ambasade Holandije, zbog, kako kažu organizatori „protesta”, ”...učestalih pretnji i ucena Holandije da se uhapsi i isporuči **srpski heroj Ratko Mladić**”. Holandska ambasada je odbila da primi delegaciju učesnika „protesta”, a okupljeni „protestanti” su uzvikivali parole: **“Fašisti, fašisti”**, i **“Idite iz Srbije”**, koji se ne mogu okarakteristati nikako drugačije nego glorifikovanje zločina i govor mržnje.

* * * * *

Ovi „protesti” nemaju opravdanje u demokratskom društvu, na šta ukazuju i brojni međunarodni dokumenti koje je ratifikovala Srbija, Ustav Republike Srbije iz 2006. godine, kao i zakonske odredbe unutrašnjeg prava, **ali su pre svega opasni zbog toga što svakodnevnom odbranom zločina za koje je optužen Radovan Karadžić oni kroz direktnu primenu govora mržnje kroz ogoljenu propagandu ne samo što glorifikuju zločin, nego promovišu diskriminaciju, netoleranciju i nasilje**.

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima predviđa da se ni jedna odredba Deklaracije ne može tumačiti bilo kakvo pravo za neku državu, ali i **grupaciju** ili **pojedince**, da **obavlja neku delatnost** ili **vrši neki akt** u cilju **rušenja prava i sloboda** priznatih Deklaracijom, **a govor mržnje i diskriminacija po bilo kom osnovu ne spadaju u prava koja su priznata Deklaracijom**.

Pored toga, ovakvi „protesti” ruše više prava pojedinaca i grupa koja su utvrđena i **Paktom o građanskim i političkim pravima**, kao na primer, **pravo na slobodu i bezbednost ličnosti, slobodu izražavanja, slobodu misli, sloboda mirnog okupljanja, slobodu udruživanja**.

Ovi „protesti” grupe koja sebe naziva **1389** najpre ugrožava **pravo na slobodu i bezbednost** lica, nevladinih organizacija, stranih predstavništava, ambasada, pa čak i političkih partija. Javno „hvaljenje” na veb stranici ove grupe, kao na primer da ”... niko nije smeo da izađe iz zgrade...” dovoljno govori da je to pre svega zato što je ugrožena bezbednost onih koje navodni „protestanti” fizički i psihički uznemiravaju svojim „mirnim protestima”.

„Protest” se ne može smatrati i **legitimnim izražavanjem misli odnosno ubeđenja**, jer prema Paktu, sloboda **ubeđenja** može biti zakonom ograničena radi zaštite javne bezbednosti, reda ili **osnovnih prava i sloboda drugih lica**. Kako je u konkretnom slučaju reč o „protestu” usled legalnog i legitimnog postupanja države – hapšenja i izručenja haškog optuženika Radovana Karadžića koji je pred tim Sudom optužen za najteže zločine protiv čovečnosti, ovakvo „ubeđenje” se ne može smatrati opravdanim sa stanovišta „demokratskog društva” i istovremeno svakako predstavlja ugrožavanje **osnovnih prava i sloboda drugih lica**.

Paktom je garantovana i sloboda **mišljenja** i **izražavanja**. Ali sloboda izražavanja podrazumeva i moguća ograničenja koja su izričito određena zakonom a koja se, u vezi sa konkretnim „protestima” odnosi na kršenje **poštovanje prava ili ugleda drugih lica** i **zaštitu javnog reda**. Takođe, svaki **poziv na nacionalnu, rasnu ili versku mržnju koji predstavlja podsticanje na**

YUCOM

Komitet pravnik za ljudska prava

Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25
e-mail yucomoffice@gmail.com; www.yucom.org.rs

diskriminaciju, neprijateljstvo ili nasilje, zakonom je zabranjen, a to je upravo ono što se svakodnevno dešava od strane „učesnika protesta”.

Na prethodno navedene načine derogira se i **sloboda mirnog okupljanja**. Između ostalog, što ova „okupljanja” često nisu „mirna”, a takođe moraju biti i predmet ograničenja neophodnih u demokratskom društvu radi **zaštite javnog reda i prava i sloboda drugih lica**.

Slična ograničenja sloboda i prava, pre svega **prava na slobodu i bezbednost, slobode misli, savesti i veroispovesti, slobode izražavanja, slobode mirnog okupljanja i slobode udruživanja** kao i **zabrane diskriminacije**, sadržane su i u **Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda**. Ova Konvencija takođe sadrži i **zabranu zloupotrebe prava**, kojom je predviđeno da se ništa u ovoj Konvenciji ne može tumačiti tako da podrazumeva pravo bilo koje države, **grupe ili lica** da se upuste u neku delatnost **ili izvrše neki čin** koji je usmeren na **poništanje bilo kog od navedenih prava i sloboda**.

I na kraju, ova ljudska prava i sloboda sadržana su i **Ustavu Srbije**, koji na sličan način utvrđuje i određena ograničenja i odstupanja, vezujući ih za razloge utvrđene zakonom i neophodne u demokratskom društvu. Ustav garantuje zabranu diskriminacije, kao i pravo na slobodu i bezbednost, slobodu misli, savesti i veroispovesti, slobodu mišljenja i izražavanja, slobodu mirnog okupljanja, slobodu udruživanja, zabranu izazivanja rasne, nacionalne i verske mržnje i dr.

Kako je u konkretnom slučaju reč o „protestu” usled **legalnog i legitimnog** postupanja države – hapšenja i izručenja Radovana Karadžića, haškog optuženika, koji je pred Tribunalom optužen za najteže zločine protiv čovečnosti, i kako učesnici „protesta” često **ugrožavaju osnovna prava i slobode drugih lica** kao i **javni red i mir smatrajući to opravdanim** sa stanovišta postavljenog „cilja” – zaštite lika i dela Radovana Karadžića i njegove „uloge” tokom ratova u procesu raspada bivše Jugoslavije, pre svega na području Bosne i Hercegovine, kao i činjenica da su „protesti” praćeni **govorom mržnje i aktima mržnje** prema određenim licima ili grupama, oni se u **demokratskom društvu ne može smatrati ni legalnim ni legitimnim**, niti imaju bilo kakvu „**društvenu opravdanost**”, te je država bila dužna ne da ih legitimise, nego da preduzme sve zakonom i međunarodnim dokumentima utvrđene mere.

YUCOM

Komitet pravnika za ljudska prava

Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25
e-mail yucomoffice@gmail.com; www.yucom.org.rs